

«گالری اثر» به تازگی میزبان نمایشگاهی از عکس های «محمد غزالی» با عنوان «تهران کمی مایل به راست» بود. این مقاله به نقد و بررسی آثار ارائه شده توسط این هنرمند و گفتگو با او در مورد آثارش می پردازد.

غزالی در این نمایشگاه ۲۷ قطعه عکس که با فیلم پولاروید تاریخ مصرف گذشته در اندازه ۱۰/۸ در ۱۸/۵ سانتیمتر خلق شده بودند را به نمایش گذاشت.

هنرمند در این آثار، تهرانی متفاوت را روایت می کند، تهرانی به دور از آسمانخراش ها و فاقد مبلمان های شیک شهری، تهرانی زرد و رنگ پریده که به دلیل تاریخ مصرف گذشته بودن فیلم عکاسی مورد استفاده عکاس، بخش هایی از شهر ناپدید و محو شده، روایتی تصویری از هویتی که از دست رفته و شاید هم معصومیتی که روزگاری در جان تهران خانه داشت و امروز دیگر اثری از آن در ذهن ها نیست.

محمد غزالی ۳۲ ساله که تحصیلاتش نیز کارشناسی عکاسی است، مقام نخست نهمین دوسالانه عکس تهران در سال ۱۳۸۳ را از آن خود کرده و دوبار در رویداد بزرگ «پاریس فوتو» حضور داشته است، در سال ۸۳ با گالری راه ابریشم و در سال ۱۳۸۸ با «گالری اثر»؛ او همچنین با گالری اثر حضور در «کانتیمپورری آرت استانبول» را تجربه کرده و در قالب حدود ۲۰ نمایشگاه جمعی آثارش در کشورهای نظیر استرالیا، فرانسه، ترکیه، کویت... به نمایش درآمده است.

این عکاس جوان و صاحب سبک، ۱۰ سال پیش نخستین نمایش انفرادی عکس هایش را در گالری های تهران آغاز کرده است و در این مسیر مجموعه های تامل برانگیز و تماشایی: جای سر خوبان، روبان قرمز، یادداشت برداری، تابستان ۸۴، سلول سیاه و بازگشتی به فراموشی را ارائه داده است که همگی با استقبال خوبی از سوی جامعه هنری روبه رو شدند.

سوژه «تهران کمی مایل به راست» از کجا نشأت گرفت؟

معمولاً سوژه هایی که برای مجموعه عکس هایم، انتخاب می کنم به دلایل ساده ای شکل می گیرند. یک اتفاق ساده کافی است تا سوژه ای به ذهنم برسد و پس از آزمون و خطاهای بسیار با تمرکز بیشتر روی موضوع، کار را شروع می کنم. تهران مرا دعوت می کند دعوت به دیدن و دیدن. شاید عکاسی از تهران، ساده به نظر برسد. هر روز در این شهر پر از ازدحام در گیر و در حرکت هستیم. اما شبیه به کارهای به ظاهر ساده دیگر، درست انجام دادن این کار ساده مشکل است. برای من هم عکاسی طی این سال ها به این شکل بوده است که بتوانم به مخاطبم بگویم یا نشان دهم که موضوعی که برای عکاسی انتخاب کرده ام به چه شکل و فرمی درآمده اند.

حالا چرا کمی مایل به راست؟

نام مجموعه «تهران کمی مایل به راست» عنوانی است کنایه آمیز. نکته مهمی که در اکثر تصاویر وجود دارد، پنهانکاری است. پنهان کردن، خاطره ها، دردها و رنج ها. تصاویر موجود در عکس ها، نماهای نابسامانی را نشان می دهند. مشکلات فیزیکی و روانی که مجبور هستیم به طریقی آرام بگیریم. تجربه چنین دورانی مسبب اصلی به وجود آمدن این تصاویر است. ظاهر و آرایشی آرام و ساکت در مقابل هیاهوی دوران، نقش بزرگی در شکل دادن این مجموعه و تفکرات من داشته است.

از روند شکل گیری این مجموعه بگوئید؟ چقدر برای خلق «تهران کمی مایل به راست» زمان گذاشتید؟

پروژه «تهران کمی مایل به راست» چهار سال طول کشید و در این چهار سال، فیلم های مختلفی را هم آزمایش کردم با تمام مشکلاتی که در خیابان های تهران داشتم، به شکلی که می بینید به نمایش درآمد.

به نظر می رسد تهران دیگری را در این آثار تعقیب می کنید، تهرانی که در آن از آسمانخراش ها و دیگر مظاهر پیشرفت خبری نیست؟

تهران موضوع اصلی سال های اخیر یا همه سال های عکاسی من بوده و عکاسی تنها رسانه ای بود، برای بیان و انتقال یک شوق و شور نسبت به فضای پیرامونم. همه تلاشم دست پیدا کردن به یک ثبت تاریخی و بزرگ است و می دانم ثبت چنین رویدادی این است که به عنوان یک عکاس، شیفته موضوعم باشم. «تهران کمی مایل به راست» تصاویر خاموش و بی حرکتی را در مقابل یک مکان پر صدا و پرتردد به رخ می کشد؛ تصاویری منجمد در قلب پایتخت ملتهد. هدف اصلی من در این مجموعه به نمایش در آوردن تهران در یک شرایط به خصوص و در یک لحظه زمانی به خصوص است. اینکه در این شرایط به شکلی درآمده و انتقال نتیجه این تغییر به بیننده بوده است. در واقع این مجموعه از تجربه ای می گوید که همه ما با آن آشناییم و به خوبی آن را به خاطر داریم. این مجموعه یادآور یک دگردیسی اجتماعی است. عکس های مجموعه «تهران کمی مایل به راست» مابین دو قطب مخالف قرار دارند؛ عکس هایی با مشخصه های بارز شهری. عکس هایی تیره و تار و ناواضح، عکس هایی با رنگ های اشباع شده و از ریخت افتاده که همگی در مجموعه در نوسان هستند. عکس هایی بی شکل که شکل و فرم در آنها اتفاقی رخ داده است.

عکس های حاضر در نمایشگاه گالری اثر به عمد فلو و زرد هستند و این هم به دلیل استفاده از فیلم پولاروید است که شما برای ثبت تصاویر از آنها بهره گرفتید.

همان طور که گفتم در طول خلق این پروژه از فیلم های مختلفی استفاده کردم ولی نتیجه همین عکس هایی شد که روی دیوار گالری اثر هستند. من از ویژگی های مکانیکی بودن عکاسی همیشه استفاده کرده ام و می توانم بگویم این خاصیت همیشه نقطه قوت کارهای من بوده است. جنبه مکانیکی مشکلات و دشواری هایی هم به همراه دارد، وقتی از یک چیزی عکس می گیریم از اطراف آن شیء هم عکس می گیریم (چه بخواهیم چه نخواهیم). برای من اهمیتی ندارد که از تکنیک های حرفه ای استفاده کنم. می دانم که همه چیز باید در خدمت حس تصویر باشد و این بدیهی است. وقتی عکسی می گیریم که وضوح تصویری ندارد یا هر ایراد دیگری دارد، دلیل ندانستن من نیست. شاید به ظاهر عکس ها مثل یک عکس لحظه ای عکاس آماتور به نظر می رسند و هیچ چیز آن تحت کنترل من نبوده است. باید بدانید این یک تکنیک بی هدف نیست. همه چیز پیرامون ما وجود دارد و بستگی دارد به اینکه تو چه راهی را برای دیدن پیرامونت انتخاب می کنی.

از انتخاب آگاهانه فیلم تاریخ مصرف گذشته پیداست که شما در خلق آثار تان متریا را در خدمت موضوع گرفته اید؟

فکر می کنم همه چیز باید در خدمت حس تصویر باشد. عکسی که تلاش می کند روح را به تصویر بکشد در نهایت این توانایی را نخواهد داشت، اتفاقا عکسی که با این هدف از پیش تعیین نشده گرفته می شود و تنها قصد ثبت یک لحظه گذرا را دارد به روح زمان دست پیدا می کند و برای رسیدن به این تصویر نیازی به تکنیک و قواعد عکاسانه نیست. مجموعه پیشین من هم با عنوان «جای سر خوبان» به لحاظ فرم و شکل نمایش و نیز پرداخت نهایی خود عکس اشاره به پولاروید های اتوماتیکی می کند با این تفاوت که عکس ها در ابعاد بزرگی چاپ شده بودند. هنگام عکسبرداری جزییات زیادی دور و اطراف موضوع وجود دارد که لحظه عکاسی کردن به آنها توجه می کنیم. همین جزییات در مجموعه پولارویدهای «تهران کمی مایل به راست» دیده نمی شوند. کاملاً طبیعی است که چاپ های بزرگ تر اطلاعات بیشتری به بیننده می دهند و هر چه را که من هنگام عکاسی می بینم با بیننده به اشتراک می گذارم و بیننده هم می تواند شاهد آن باشد اما چیزی که در مورد مجموعه عکس های اخیر به نظرم جذاب می آید جزییات بسیاری است که طی چند ثانیه می توان دید و درک کرد، در صورتی که در دنیای واقعی، دیدن این همه جزییات وقت زیادی می گیرد.

نام مجموعه «تهران کمی مایل به راست» عنوانی است کنایه آمیز. نکته مهمی که در اکثر تصاویر وجود دارد، پنهانکاری است. پنهان کردن، خاطره ها، دردها و رنج ها. تصاویر موجود در عکس ها، نماهای نابسامانی را نشان می دهند. مشکلات فیزیکی و روانی که مجبور هستیم به طریقی آرام بگیریم. تجربه چنین دورانی مسبب اصلی به وجود آمدن این تصاویر است. ظاهر و آرایشی آرام و ساکت در مقابل هیاهوی دوران، نقش بزرگی در شکل دادن این مجموعه و تفکرات من داشته است.